

Семантичний простір політичного дискурсу в сучасній англійській мові

Решетар О.В.

Кафедра англійської філології

Постановка проблеми.

В умовах сучасності, коли лінгвістична наука характеризується глобальним підходом до вивчення мови як до явища, що невинно супроводжується ментальними процесами, які служать засобом реалізації намірів індивіда, увага мовної спільноти до політичної комунікації набуває все більших масштабів, а проблема політичного дискурсу стає надзвичайно актуальною. Політичне інтерв'ю як одне з головних джерел отримання суспільно важливої інформації стає об'єктом дослідження лінгвістів.

Мета даної розвідки полягає у визначенні структурно-семантичних параметрів організації текстів політичного інтерв'ю в сучасній англійській мові.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Перші кроки у вивченні теорії політичного дискурсу були здійснені ученими кембриджської та оксфордської філософських шкіл, котрі ще у 50-тих роках ХХ ст. досліджували лінгвістичний зміст суспільної думки. Базовими роботами, що стосуються даної тематики вважаються праці Т.А. ван Дейка, Ю. Габермаса, Р. Барта, Н. Ферклоу, а також дослідження вітчизняних авторів О. Баранова, О. Шейгал, Г. Почепцова. Переважна частина вчених, що вивчають дискурс, тлумачать це явище у надзвичайно різновекторних наукових системах.

На думку О. Алтунян, політичний дискурс є сукупністю політичних текстів та усних виступів, обмежених рамками соціуму й часу [1, с. 6]. Е. Опаріна відзначає, що політичний дискурс поєднує у собі тексти, що були створені та створюються для комунікації в суспільно-політичній діяльності [6, с. 20].

Т. А. ван Дейк зазначає що, дискурс є комунікативним явищем складовою якого є ще й соціальний контекст, тобто надання інформації про учасників комунікації та процеси сприйняття повідомлень [15]. На нашу думку дане визначення є одним з найточніших.

Отже, політичний дискурс виступав об'єктом дослідження значної кількості учених (В.З. Демьянков, А.А. Романов, М.Н. Грачев, В.Б. Касевич, А.В. Олянич, А.П. Сєдих, В.И. Герасимов, А.П. Чудинов, Е.И. Шейгал, W. Schmidt), вивчались його різноманітні аспекти, але до цього часу не проводилось дослідження структурно-семантичних параметрів організації текстів політичного інтерв'ю в сучасній англійській мові.

Структурно, політичне інтерв'ю складається з двох базових частин: основного "тіла" інтерв'ю, в якому зазначається основний зміст розмови, та додаткової інформації. Аналіз текстів інтерв'ю, опублікованих у англійськомовних періодичних виданнях 2016-2017 років, дозволяє нам відзначити достатньо

багатовекторний характер даної інформації. Додаткова інформація може включати як відомості про час, місце та дату проведення інтерв'ю, так і ремарки інтерв'юера стосовно додаткових відомостей з проблематики інтерв'ю та нотатки журналіста про використання респондентом засобів невербальної комунікації. Щодо самої будови інтерв'ю, то додаткова інформація може бути зазначена як у вступі, так і в основній частині, чи наприкінці інтерв'ю.

На нашу думку, дослідження семантики тексту політичного інтерв'ю раціонально здійснювати використовуючи модель "семантичної капсули" [5, с. 450], що уможлиблює виділення двох семантичних зон у семантичному просторі політичного інтерв'ю: зона ядра, в якій передається основний зміст інтерв'ю та зона периферії, яка вміщує додаткову інформацію про текст [1, с. 120].

Розглянемо приклад. У тексті інтерв'ю *"Obama's Exit Interview: I Could Have Won Again"* CNN Politics зона семантичного ядра включає інформацію про основний зміст інтерв'ю. Дана зона вміщує відомості, отримані інтерв'юером від респондента під час інтерв'ю, а саме: респондент висловив свої погляди щодо президентської виборчої кампанії та його шансів на перемогу в ній:

"I know that in conversations that I have had with people around the country, even some people who disagree with me, they would say the vision, the direction that you point towards it is the right one... I am confident that if I had run again and articulated it, I think I could have mobilized a majority of the American people" [13], а також, на його думку, неправильне ведення виборчої кампанії представниками демократичної партії:

"Democrats had ignored entire segments of the voting population, leading to Donald Trump's win. Hillary Clinton's campaign hadn't made a vocal enough argument directed towards Americans who haven't felt the benefits of the economic recovery"[13]. Периферійну зону тексту даного інтерв'ю утворює інформація, пов'язана з планами Барака Обами на період після інавгурації Дональда Трампа та ремарки Обами на пости Трампа у соціальній мережі Tweeter:

"President Obama said that he thinks he would have won against me. He should say that but I say NO WAY! - jobs leaving, ISIS, OCare, etc."[13] зазначив Трамп у Tweeter. Ремарка Барака Обами *"We're not there on the ground communicating not only the dry policy aspects of this, but that we care about these communities, that we're bleeding for these communities"* [13].

Ще один приклад. Інтерв'ю Гіллари Клінтон *"Hillary Clinton's Interview with ABC News Anchor David Muir"* до ядерної зони входить інформація, що стосується участі Гіллари Клінтон у президентських виборах. Її відповіді на запитання, що спонукало її взяти участь у виборчій кампанії та чи були ці кроки сплановані ще за часів її сенаторства:

"Well, I didn't really believe back in 2008 that I would ever try this again, I was very happy being in the Senate, I had given that '08 campaign all that I had, and so, when I conceded and went to work immediately for then-Senator Obama, that's where I saw my future in the Senate. And I would not have imagined being asked to be Secretary of State, it was a great honor to serve with President Obama in his cabinet. But then the

more that I traveled the world, the more that I really regretted the dysfunction and the gridlock and the failure of our own country to live up to our potential and solve our problems in the kind of way that Americans do better than anybody else. I began thinking about running again."[14], а також опозиційні погляди Клінтон та Трампа на ряд ключових питань зовнішньої та внутрішньої політики:

"Take the issue of nuclear weapons: the cavalier casual way that Donald Trump talks about nuclear weapons is not only frightening but it goes counter to more than 70 years of bipartisan, presidential leadership of Republicans and Democrats who believed that we have to prevent other countries from getting nuclear weapons and we have to do what we can to decrease the number of nuclear weapons in the world." [14]

Периферійну зону складають питання щодо програми та політичного курсу Сенатора Сандерса:

"Our campaigns are talking to one another. I wanna unify the party and I look forward to talking with him personally, because I think his campaign has been a really dynamic and exciting experience for the millions of Americans, particularly young people, who supported him. And I want them to know that I'm going to be working on a lot of the same issues that Senator Sanders and I spoke about, that we both care about..." [14] та опис зустрічі Гілларі Клінтон та Барака Обама 8 років тому, відразу після перемоги останнього у їх політичному двобої:

"MUIR: But back to that meeting with then-Senator Barack Obama, as it was described to me, there were two chairs.

CLINTON: That's right.

MUIR: Two glasses of water, you were alone in the room.

CLINTON: Actually, two glasses of wine too.

MUIR: Oh, yeah. That helps.

CLINTON: Diane had to pour us both some, you know, California wine." [14]

Висновки.

Отже, аналіз семантичного простору політичного дискурсу в сучасній англійській мові було здійснено на матеріалі політичного інтерв'ю англomовних періодичних видань 2016-2017 років, застосовуючи модель "семантичної капсули". У кожному з досліджених інтерв'ю було виокремлено ядрову зону - зону ключового змістового наповнення та периферійну зону - зону додаткового інформативного блоку, найпоширенішим елементом якої є ремарки респондента на другорядний інформативний ряд, чи коментарі інтерв'юєра, що, таким чином, роблять інформативний хід більш доступним для читача.

Література

1. Алтунян А.Г. Анализ политических текстов. Курс лекций: Учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по направлениям и спец. "Политология", "Журналистика", "Связи с общественностью", "Юриспруденция"/А.Г. Алтунян . – М.: Логос, 2006.–383с.

2. Герасимов В. И., Ильин М. В. Политический дискурс-анализ / Политический дискурс: история и современные исследования / В. И. Герасимов, М. В. Ильин // – Сборник научных трудов/ РАН. Институт научной информации по общественным наукам. – М., 2002. – №3. – С. 61–71 .
3. Демьянков В.З. Политический дискурс как объект политологической филологии / В. З. Демьянков // Политическая наука / Отв. ред. и сост. В.И. Герасимов, М.В. Ильин. М., 2002. – №3. – С. 35–37.
4. Кобозева И.М. Лингвистическая семантика / И.М. Кобозева. – М.: Эдиториал УРСС, 2000. – 352 с.
5. Мороховська Е.Я. Основи граматики англійської мови : теорія і практика: навч. посіб./Е.Я. Мороховська . – К. : Вища школа, 1993. – 454 с.
6. Опарина Е. О. Метафора в политическом дискурсе / Политический дискурс: история и современные исследования / Е.О. Опарина // Сборник научных. – М., 2002. – №3. – С. 20 – 32.
7. Подолян М.П. Публіцистика як система жанрів / М.П. Подолян. – К. : Наукова думка, 1998. – 220 с.
8. Романов А.А. Политическая лингвистика. Функциональный подход / А.А. Романов. – Москва, Тверь, 2002. – 205 с.
9. Чудинов А.П. Политическая лингвистика / А.П. Чудинов . – М.: Флинта, 2012. – 256 с.
10. Шейгал Е.И. Семиотика политического дискурса / Е.И. Шейгал. – М.: Гнозис, 2004. – 326 с.
11. ABC News. Hillary Clinton's Interview with ABC News Anchor David Muir[электронный ресурс] / ABC News// Режим доступа: <<http://abcnews.go.com/Politics/transcript-hillary-clintons-interview-abc-news-anchor-david/story?id=39676932/>>. – Загол. з екрану. – Мова англ.
12. Cook G. Discourse / G. Cook. – Oxford: Oxford University Press, 1989. – 180 p.
13. Liptak K. Obama's Exit Interview: "I Could Have Won Again" CNN Politics[электронный ресурс] / К. Liptak// Режим доступа: <<http://edition.cnn.com/2016/12/26/politics/axe-files-president-obama/>>. – Загол. з екрану. – Мова англ.
14. Little M. Discourse Communities and the Discourse of Experience [electronic resource] / Miles Jordens Little, Emma – Jane Sayers. – Australia: Centre for Values, Ethics and the Law in Medicine, University of Sydney, 2003. – Mode of access: <http://hea.sagepub.com/cgi/content/abstract/7/1/73>.
15. Van. Dijk T. A. From Text Grammar to Critical Discourse Analysis / Teun A. van Dijk [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.discourse-in-society.org/teun.html>.

Summary

The article is devoted to the study of political discourse. It focuses on the texts of political interviews. Special attention is paid to the structural semantic organization of the texts.